

АНАЛИЗА КАТАЛОГА ОБУКА ЗА НАСТАВНИКЕ

Кључне теме: емпатија, толеранција, другарство, филантропија, тимски рад, креативност, оптимизам, поштење, захвалност, самоконтрола, развој ненасилног понашања, целовити развој детета

- 1) Живети различитост у школи – програм за рад са децом/младима, против предрасуда, за толеранцију и интеркултуралност
- 2) Ни црно ни бело – програм за рад са децом/младима, против предрасуда, за толеранцију и интеркултуралност
- 3) Утицај особина личности и понашања васпитача и наставника на стварање и одржавање толерантне средине за учење и развој детета
- 4) [„Јацент“ - Физичко и здравствено васпитање у функцији родне равноправности, толеранције и заједништва](#)
- 5) [Како развити толеранцију код ученика кроз наставу грађанског васпитања?](#)
- 6) [Да друг другу буде друг - одељење као тим за превенцију вршњачког насиља, кроз теорију и праксу](#)
- 7) [Лепота живота је у контакту са собом и другима - саосећајна, ненасилна комуникација](#)
- 8) [Програм едукације о филантропији - Упознај филантропију](#)
- 9) [Двосмерна комуникација запослених у образовању и родитеља](#)
- 10) [Друштвени развој ученика у савременој школи и друштву - упознај и покрени](#)
- 11) [Основе добре комуникације - позитивни ефекти на ученике/децу и запослене у васпитно-образовним установама](#)
- 12) [Савладавање меких вештина у релацији наставник - ученик - родитељ унутар установа](#)
- 13) [Хумана школа – образовно-васпитна установа као животна заједница](#)
- 14) [Школски електронски часопис у служби креативности ученика](#)
- 15) [Подучавање којим се подстиче развој критичког и креативног мишљења](#)
- 16) [Развој креативног мишљења](#)
- 17) [ВРШЊАЧКИ МЕДИЈАТОР У ПРОЦЕСУ НЕНАСИЛНОГ РЕШАВАЊА СУКОБА](#)
- 18) [„Слушај/кажи да се разумемо“ – вештине ненасилне комуникације](#)
- 19) [Развојем емпатије до школске демократије](#)
- 20) [Могућности за унапређивање сарадње и тимског рада у установи](#)
- 21) [Напредовање ученика - резултат тимског рада](#)
- 22) [РАЗВОЈ И ПРИМЕНА ТИМСКОГ РАДА У СВАКОДНЕВНОЈ НАСТАВНИЧКОЈ ПРАКСИ](#)
- 23) [Корак ка холистичком образовању - дете је целовито биће](#)

Програма од јавног интереса (углавном се баве превенцијом насиља):

- 1) Кораци ка доброј примени електронских уређаја и ненасилној комуникацији у онлајн окружењу
- 2) Креативна екологија и развој еколошке свести код деце и ученика у предшколским установама и основним школама
- 3) Обука за наставнике и стручне сараднике у области безбедности деце на интернету и превенције дигиталног вршњачког насиља
- 4) Превенција насилног екстремизма и радикализације
- 5) Да нам антидискриминација буде инспирација” – превенција и превазилажење дискриминације у вртићу и школи
- 6) Програм превенције насиља здрави избори за децу - ниво 2 - напредни ниво
- 7) ШКОЛА БЕЗ НАСИЉА, МОДУЛ: ПРЕВЕНЦИЈА РОДНО ЗАСНОВАНОГ НАСИЉА
- 8) И комуникација се учи
- 9) Пружање психосоцијалне подршке у школама
- 10) „Покренимо нашу децу” уз слоган: „Да сваки дан буде активан”

ПРИРУЧНИЦИ ЗУОВА У ОКВИРУ ПРОЈЕКТА УСМЕРЕНИХ НА КЉУЧНЕ ТЕМЕ

Живимо у свету у којем се универзалне вредности стално изнова преиспитују, а неретко се дешава да, иако би требало да су својствене савременим слободним/демократским друштвима, нађу пред изазовима, па и оспоравањима. Или их заборављамо, или их не усвојимо у институцијама у којима би требало да се о универзалним вредностима учи: у породици, образовном систему, медијима, културним институцијама... или нису довољно снажне да се одупру традиционалним утицајима. Због тога је важно да о вредностима разговарамо, понављамо и заступамо оно што смо научили, разматрамо и размишљамо, како би постале снажније. Како би постале темељне вредности друштва у којем живимо. Зато је школа институција у којој постоји много простора да у различитим предметима понудимо ученицима садржаје који ће их водити ка досезању исхода и, даље, омогућити усвајање демократских компетенција, **али пре свега** усвајање, разумевања универзалних вредности човека и друштва.

Свака тема из било ког наставног предмета наизглед може се употребити за схватање хуманистичких вредности (часови хемије, физике, математике...) за разговор са ученицима током којег ће они промишљати и доносити самосталне закључке, што ће поспешити способност да се активно и критички промишља о друштвеним темама и развоју хумане личности. Овакви часови су занимљивији и оснажују код ученика како знање из одређеног предмета, тако и вредности/ ставове којима треба да стремимо. Приручник који су осмислили саветници Завода за унапређивање образовања и васпитања јесте почетак, предтекст за рад на часу. Они су замишљени као полазна подршка која ће вам понудити неке приступе за рад на часу који ће садржаје и исходе повезивати са универзалним вредностима и ставовима. Такав принцип у суштини је пут ка развијеном образовању где се бришу границе предметне наставе већ се кроз призму сваког предмета функционално промишља о разним исходима из других области, а свака област се може довести у везу на посредан или непосредан начин са васпитним вредностима. Управо зато, како би се наставницима олакшало кретање кроз нове програме (који су често захтевни и траже од наставника „промену перспективе“, спремност да схвате и прихвате нову образовну парадигму), ЗУОВ је (у сарадњи са разним партнерима) припремио два приручника у којима се, нарочито, издвајају теме емпатије, права на различито мишљење, критичко мишљење, одговоран однос према себи и другима, толеранција... Оба приручника су доступна у електронској верзији на сајту ЗУОВ-а на Националном образовном порталу.

1. Приручник за развијање демократских компетенција (са свим дескрипторима, али и конкретним примерима за обраду неких наставних садржаја);
2. Наши ученици у свету критичког мишљења и медијске писмености (проблемска питања у настави, гледиште и став, како се дистанцирати од осећања која се пласирају посредством различитих медија, како одговорити на говор мржње...) <https://zuov.gov.rs/kriticko-misljenje-medijska-pismenost/>

Други приручник је последица три велике обуке које су одржане у онлајн формату, при чему се последња (одржана током 2023) проширила на регион (због велике заинтересованости наставника из Црне Горе, Федерације БиХ, Северне Македоније).

3. Велика помоћ наставницима грађанског васпитања, али и приликом међупредметног повезивања наставницима може пружити приручници Грађанског васпитања.

<https://zuov.gov.rs/gradjansko/>

4. На порталу ЗУОВ-а се налази страница <https://zuov.gov.rs/kultura-secanja/> која наставницима може помоћи не само у оквиру обраде исхода везаних за ове садржаје, већ пре свега у изграђивању емпатије и толеранције.
5. На порталу ЗУОВ-а постоји и база ваннаставних активности <https://zuov.gov.rs/vannastavne-aktivnosti/>
6. Стручни сарадници су веома важан стуб у образовном васпитном систему, стога на порталу се може пронаћи материјал за њихов рад <https://www.portal.edu.rs/pedagozi-i-psiholozi/>
7. Одговоран однос према здрављу <https://zuov.gov.rs/zdravlje/#429-429-wpfd-top>
8. <https://zuov.gov.rs/programi-i-udzbenici/>
9. <https://zuov.gov.rs/strucno-usavrsavanje-i-napredovanje/>

ЗУОВ ће наставити да креира подршку у смислу обука, програма и метода попут међупредметног повезивања образовно-васпитног рада (безбедност у саобраћају, општа безбедност, ментално здравље, одрживи развој, вештачка интелигенција...) унапређујући образовање и васпитање у складу са актуелним тренуцима и новим достигнућима образовне технологије.